

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSA Roman Dzikczek (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K.
przy uczestnictwie A. S.i innych,
o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 grudnia 2011 r.,
zażalenia uczestniczki A. L.
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 20 maja 2011 r.,

1. oddała zażalenie,
2. zasądza od A. L. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 20 maja 2011 r. Sąd Okręgowy, w sprawie o zasiedzenie, odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki A. L. od postanowienia tego Sądu z dnia 17 marca 2011 r., sygn. akt II Ca 963/11. W uzasadnieniu wskazał, że skarga kasacyjna była w niniejszej sprawie co do zasady dopuszczalna i mogła być wniesiona w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej, stosownie do art. 398⁵ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Jednakże A. L. nie złożyła wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia

w trybie art. 387 § 3 k.p.c., a jedynie wystąpiła o doręczenie jej kserokopii postanowienia Sądu drugiej instancji, w trybie art. 9 k.p.c., po upływie tygodnia od ogłoszenia postanowienia z 17 marca 2011 r. Sąd drugiej instancji uznał w tej sytuacji, że zachodziły podstawy do odrzucenia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Od tego postanowienia zażalenie wniosła uczestniczka A. L., zarzucając Sądowi drugiej instancji naruszenie art. 398⁵ § 1 oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione.

Zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury, warunkiem skutecznego wniesienia skargi kasacyjnej jest uprzednie doręczenie stronie odpisu wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, po złożeniu przez stronę wniosku w tym przedmiocie w trybie art. 387 § 3 k.p.c. (por. m.in. postanowienia SN: z dnia 15 listopada 1999 r., III CZ 126/99, LEX nr 528171, z dnia 14 września 2004 r., III CZ 74/04, LEX nr 182066, z dnia 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, LEX nr 315345, czy z dnia 19 marca 2010 r., II UZ 4/10, LEX nr 621340). Stanowisko to należy odnieść także do postanowień zapadłych w postępowaniu nieprocesowym, o których mowa w art. 519¹ k.p.c. (art. 13 § 2 k.p.c.). Tymczasem w niniejszej sprawie taki wniosek nie został złożony, a doręczenie kserokopii postanowienia Sądu drugiej instancji nastąpiło na wyraźny wniosek o takie właśnie doręczenie, złożony przez uczestniczkę, po upływie terminu tygodniowego przewidzianego w art. 387 § 3 k.p.c. Trafnie więc Sąd Okręgowy zakwalifikował ten wniosek jako złożony w trybie art. 9 k.p.c.

Notabene, uczestniczka nie kwestionowała tej ostatniej okoliczności w zażaleniu, lecz wywodziła, że skoro inni uczestnicy, współwłaściciele nieruchomości, złożyli stosowne wnioski o doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 17 marca 2011 r. na podstawie art. 387 § 3 k.p.c., były one skuteczne także wobec A. L. i otwierają jej drogę do złożenia skargi kasacyjnej.

Z takim stanowiskiem nie sposób się zgodzić.

Jakkolwiek trafnie wskazuje zażalenie, że współwłaściciele występujący wspólnie w procesie po stronie pozwanej w obronie wspólnego prawa własności mają status współuczestników jednolitych biernych (por. postanowienie SN z dnia 8 września 2006 r. II CZ 61/06, LEX nr 607261) i ma do nich zastosowanie art. 73 § 2 k.p.c., zgodnie z którym czynności procesowe współuczestników działających są skuteczne wobec niedziałających (zob. np. wyrok SN z dnia 23 grudnia 1988 r., III CRN 434/88, OSNCP 1991, nr 1, poz. 12), co miałyby także taki skutek, że współuczestnik jednolity, który w ustawowym terminie nie zażądał doręczenia wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, mógłby wnieść skargę kasacyjną, jeśli wniosek taki złożył inny współuczestnik (por. postanowienie SN z 7 lipca 2011 r., II CZ 34/11, LEX nr 951298), nie ma to jednak przełożenia na sytuację uczestnika postępowania w postępowaniu nieprocesowym.

W postępowaniu nieprocesowym stosowanie przepisów o procesie jest stosowaniem odpowiednim i musi respektować specyfikę tego postępowania. W szczególności, zasadnicza dla postępowania nieprocesowego kategoria „interesu prawnego” jako podstawy uczestnictwa w tym postępowaniu, wyklucza stosowanie w nim przepisów o współuczestnictwie procesowym (por. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 listopada 2000 r., III CZ 91/00, OSNC 2001, nr 5, poz. 74). Podkreśla się także, że w przepisach art. 72-74 k.p.c. mówi się wprost o „współuczestnictwie w sporze” i współuczestnikach sporu, co usprawiedliwia wniosek o usytuowaniu tej instytucji procesowej jedynie w jednej z dwóch postaci postępowania rozpoznawczego, tj. w postępowaniu procesowym (postanowienie SN z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CZ 111/09, LEX nr 677780). Pogląd ten jest także akceptowany w literaturze.

W tej sytuacji, wbrew wywodom zażalenia, zachodziły podstawy do odrzucenia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁵ § 1 *a contrario* i w zw. art. 13 § 2 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., art. 108 § 1, art. 99 w zw. art. 98 i art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6, § 8

pkt 1 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).